

Mötesanteckningar från:

Sammanträde med den regionala överenskommelsegruppen för samverkan med det civila samhällets organisationer, 7 februari, 2025, 9.30-16.00

Plats: Lilleskog själavårdsinstitut Skara stift, Alingsås

Närvarande: Kerstin Söderberg, Katrin Sepp, Janne Nolin, Dario Espiga, Jan Linde från det civila samhället och Soraya Zarza Lundberg och Anne-Marie Ekström från Beredningen för mänskliga rättigheter (BMR) samt Erica Sjölin, processledare civila samhället och Sofia Emanuelsson, Ulrika Lundberg, regionutvecklare VGR.

Mötet inleddes med presentation av verksamheten, stiftsprost Maria Classon, Skara stift (Svenska kyrkan).

Punkten föredragning: IOP utvecklingsprocess – förslagen framåt, Johan Sandström, VGR utgick och ersattes av information av Ulrika Lundberg under diskussionspunkten efter lunch.

Gruppen fick en föredragning av Demokrativillkor 2025, Anders Lindell, NOD

Demokrativillkoren handlar om tre typer av demokrativillkor som har funnits sedan staten började ge pengar till civilsamhället.

- Demokratiskt syfte (stadgar)
- Demokratisk uppbyggnad (ska finnas årsmötesprotokoll, vald ordf, etc)
- Demokratiska värderingar – vilket är det nya med de nya demokrativillkoren

Det finns skäl för kommuner och regioner ska verka för att tydliga och likalydande demokrativillkor ställs i den kommunala bidragsgivningen (prop 2023/24:119, s 9).

De nya villkoren ska tillämpas så att de är till för att avslå ett bidrag till föreningar som gjort ett övertramp, inte villkor för att hindra vissa att söka. Det finns även undantag i tillämpning som gör det möjligt att hävda engångsföreteelse mm för att undgå tillbakadragande av utbetalda bidrag.

Vad gäller civilsamhällets frågor och farhågor så är det framför allt företagarbegreppet och ansvarsfrågan som lyfts som oroväckande; till exempel hur det kan bli i fall där tex en ordförande uttalar sig fel, när inbjudna talaras åsikter och sammanhang går på tvären med demokratiska värderingar. Och hur blir det i fall av internationell samverkan där värderingar skiljer sig och därmed värderingen men där det är just dessa olikheter som är roten till samarbetet (en organisation som jobbar just med antidemokratiska miljöer i syfte demokratifrämjande och stärkande).

Det finns stöduppdrag hos två myndigheter utifrån de nya demokrativillkoren;

CVE – center för våldsbejakande extremism

- Stödfunktion för att bistå med att fördjupa kunskap om organisationer där misstanke finns.

MUCF – myndigheten för civilsamhällesfrågor

- Kunskapsstöd och ska under året komma med informationsinsatser till kommuner och myndigheter kring implementering av demokrativillkoren.

Medskick från dialoger i tillämpningen av de nya villkoren;

- Undvik överdrivna åtgärder
- Samordning av offentliga aktörer
- Nyttja MUCF som stödfunktion
- Dialog och kunskapshöjande insatser

Tips till RÖS-gruppen från NOD:

Via SKR jobba tillsammans med andra kommuner och regioner kring de nya villkoren.

Undersök vilka egna stöd som blir aktuella att skrivas om utifrån tillämpningen av de nya demokrativillkoren; hur bedömningsgrunder och beredningsprocess ser ut idag och hur stor påverkan de nya villkoren kan tänkas få. MUCF har inledningsvis sagt att det inte är så stor skillnad - de har gjort analysen; får man bidrag nu kommer man få bidrag sedan.

Kommunicera till civilsamhälles organisationer hur VGR förhåller sig och tar sig an tillämpningen av de nya villkoren. Kika särskilt på hur VGR ska hantera företrädarbegreppet, där det flest tillbakadraganden har gjorts historiskt och där det nu är störst risk att fler görs utifrån de nya villkoren.

Hjälpa organisationer med att bevisa att man följer villkoren som civilsamhällesorganisation – enligt Anders är detta knäckfrågan.

Uppföljning av punkter från förmiddagen (demokrativillkoren och IOP-processen)

Uppföljning av demokrativillkoren:

RÖS roll i detta är att rigga för dialog i tidigt skede mellan VGR och det civila samhället inför Revidering policy för ekonomiskt stöd 2027, liksom bevaka förändringar i kriterier för stöd framåt.

VGRs Rutingrupp bör uppmärksammas på de nya demokrativillkoren kopplat till nya handläggarrutiner.

RÖS-gruppen bör fundera på en utbildningsinsats riktad mot VGR kring demokrativillkor,

Omgående heads up i ansvariga nämnder (DRN, KUN, MRU). Den 27/2 håller tex DRN-erna en delregional utbildningsdag då en information bör gå ut om att detta är på gång att implementeras. Informationen tas till VGRs interna tjänstepersonnätverk för de som arbetar med civilsamhällesfrågor.

Uppföljning av återkoppling kring IOP utvecklingsprocess - (se bifogad processbild)

Det handlar framför allt om ett utvecklingsarbete utifrån den kritik och feedback som har kommit bl a genom överenskommelsen för att VGR ska kunna anpassa sina arbetsätt i relation till IOP som samverkansform. Det handlar om att skapa en mer sammanhållen process internt inom VGR men även om dialog där VGR vill verka för ökad transparens i återkopplingen av "avslag" m.m.

Medskick från enheten för avtal, produktionsstyrning och ekonomi är att de förändringar som nu görs internt (med syfte dialog och återkoppling) behöver få effekt först, för att längre fram kunna följas upp där RÖS åsikter om utfallet av denna insats är relevant att ta del av. Riktlinjer för IOP behöver sannolikt inte förändras utan det är rutiner internt för VGR som är i fokus.

RÖS-gruppen önskar återkoppling kring hur utfallet av insatserna blir och är måna om att civilsamhället involveras när det är läge att uppdatera riktlinjer för IOP.

En diskussion fördes om vilka områden som ska vara föremål för IOP?

Det kommer alltid finnas möjlighet att föreslå idéer. Det kommer att ske prioriteringar och där kommer VGRs ordning att prioriteras. VGR behöver i ett tidigt skede i samtal om IOP samverka värdera om de utmaningar som identifierats är regionalt eller kommunalt ansvar.

Uppföljning av Svenska kyrkans dragning:

Svenska kyrkan är en viktig samverkanspart vid efterlevandestöd och att en kontakt kommer att tas av tjänstepersoner på VGR med respektive stift för att se om det går att utveckla en regional samverkan kring insatser kopplat till efterlevandestöd och suicid.

Frågan lyftes om RÖS kan fungera som samordnande part i att initiera dialog brett i VGR med relevanta instanser. Frågan tas vidare av ansvariga tjänstepersoner och processledare tillsammans.

Beslut: Kunskapshöjande insatser 2024

Kunskapshöjning – på förslag finns en ny utbildningssatsning i samarbete med Marie Cederschiölds högskola (MCH), Centrum för civilsamhällesforskning. Högskolan har inkommit med ett par olika upplägg vad gäller omfattning och innehåll.

Diskussion fördes om vad som är en bra satsning? Vad ska man lära sig? Hur gynnar vi kunskapsbristen om VGR och offentlig sektor, hur nyttjar vi folkbildningens kraft? Vilka är målgruppen; ska även kommunen vara målgrupp i en sådan satsning? Ska kostnaden för utbildningen skilja sig mellan en deltagare från det offentliga och det ideella? Ska den ge akademiska poäng? Att rikta sig mot regionen skulle ligga i civilsamhällets intresse, då det anses skulle ge mest effekt. Om vi vänder oss till båda parter måste utbildningens innehåll anpassas och då blir det ånyo gemensam kunskap som svarar mycket på varför vi ska samverka (något som togs fram i webbutbildningen 2022). Kunskap om regionens struktur efterfrågas återkommande och är därför viktigt att väga in i de utbildningssatsningar som vi gör under 2025.

Mötet fattade ett principbeslut om att ta fram en utbildning men diskussionerna landade i att vi behöver fortsätta att undersöka intresset hos båda parter till kommande möte i april för att landa in rätt vad gäller omfattning, målgrupp, kostnad och innehåll i en sådan utbildning.

Beslut: Årsrapport 2024 godkändes med några mindre språkmässiga justeringar.

Under punkten information om kommande möten och övriga seminarier gavs en statusuppdatering om erfarenhetsutbytet i Skövde den 18-19 mars som också kommer att utgöra nästa (förkortade) RÖS-möte.

Kommande möte 22 april inleds med ett gemensamt möte mellan RÖS och SER. RÖS-gruppen möter därefter strateger på Göteborgs naturhistoriska museum för samtal om hur samverkan kan utvecklas mellan museerna och civilsamhällets organisationer.

12 maj deltar RÖS-gruppen på BMRs tvärsamråd.

Sista RÖS-mötet för våren hålls den 19 juni.

/SE 2025-02-20 (justerat av Soraya Zarza Lundberg och Erica Sjölin)